WRITERS UNION OF FREE AFGHANISTAN
WUFA
1985

پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه
شاعر : سعدالدین شپون
خپروونکی: د آزاد افغانستان دلیکوالو ټولنه (وفا)
دچاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ع (نوامبر)
دچاپ ځای:
خطاط : نورالدین هنریار
تیراژ : زر ټوکه
ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکټر محب الله نکته ته چې مړینې
یې زه او "خالص" نیمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵
۲ -	لوبه	۹
۳ -	زه د شپې له تیارې سره...	۱۰
٤ -	دافغانانو غبرګون روسانو ته	۱۳
۵ -	د هجرت لومړۍ هفته	۱٦
٦ -	د زماني پېر	۲۰
۷ -	جنګ او ننګ	۲۲
۸ -	درقد مه هیر وی	۲٤
۹ -	د پیرې چیلنج	۲۸
۱۰ -	د هجرت شپږم کال	۳۰
۱۱ -	ماشوم توب	۳۲
۱۲ -	شیطان	۳۵
۱۳ -	د وطن له وریځو سره خواله	۳۸
۱٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤۳
۱۵ -	د مجاهد بې وفا یار	٤۵
۱٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤۸
۱۷ -	ګاونډي ته	۵۱
۱۸ -	د خوشحال په لاره	۵٤
۱۹ -	د پنجرې پرانګ	۵۸
۲۰ -	سیند ته	٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱-	د ناهید د شهادت په کالیزه	٦۲
۲۲-	د احمد شاه بابا په یاد	٦٤
۲۳-	د آزادۍ تلوسه	٦٦
۲٤-	خپلې ژبې ته	٦۸
۲۵-	ویر	۷۰
۲٦-	د پېړۍ د ستنېدو..	۷۳
۲۷-	وښیه	۷۵
۲۸-	خپلواکي	۷۷
۲۹-	زما محبوبا	۷۹
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱-	د شپې تنهايي	۸۲
۳۲-	د مجروح یاد	۸٤
۳۳-	هنرولې شاعرې ته	۸۵
۳٤-	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵-	پردیستوب	۹۱
۳٦-	عبدالحق همایون مجاهد ته	۹۳
۳۷-	جفا	۹۵
۳۸-	د مور یاد	۹۷
۳۹-	د مهاجر خوب	۱۰۱
٤۰-	ترانه	۱۰٤
٤۱-	له خپل ځان سره زار او نیاز پای	۱۰٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

سریزه

قسمت راته په تمنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالی په اول سر کې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانې دارولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یوحد ولري چې د ریښتوني تجربې سره سمې وخوري.

ماوې د پښتون شاعر تل رواني او ښکلی به وچې کرمه او وته وبه وایمه چې بار دیگر څپل درد په کراره کاله او دیتیما نوکانې مه کوه چې په اېله شي پرنگ په ژړا وي. ماوې همزولو لیکوالو ته به نواتې کوم چې زیاتی دې دغره دځوکو، دکودر، دښاپېرۍ وزمه پې مختوب نه ایدې یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترگې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمګړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمګړې سندرې ته دوام ورکوم، مګر دغولسو کلو او جنو ګالوکه زموږ د فرهنګ او کلتور کور وسوخو دیوالونه یې پاخه کړل او زما پېښ سینې یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شرونډ ته ښځ کتلی شوای او کلیشه یې نه تري جوړولی هیڅکله به یې دشعر ملوني دشعار په لوری نه وی خوشی کړي او دکښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مینې به زموږ دغوږ کودتا نه جوړولی او خوار ګوچربه زموږ د ادب څلاند اتل نه وای ګرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت دتیرولسو ګالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د ځکوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې دافغاني مقاومت رښتونی عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د شهیدانو شمیر، دغرونو او دا ګونو لارې ګودرې، دمجاهدینو دډلو خپل مینځې اړیکې، دمهاجرو کمپونه، شمیر او اجتماعي اړانې تولې په احصایې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږیږي او یو ځو محدودې طرحې لري. د دلاورخان د واده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نااميندی وديږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې
سفرنامې خارجيانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو د ژوند په باب
ليکلی او له ځينو نه يې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان يې لولي
او ګوري يې، مګر حتی يو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه
افغانانو نه دی ليکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري. هماغه سياسي
شعارونه دي، هماغه خيالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب
خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانکې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو ياد ښتونو سره په کابل
کې باد يووړه، يو څه مې چې په ياد وو، هغه مې دلته راخستي
او پاتې مې څه په پښتو رکښې او نور په ډنمارک او امريکې کې وليکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی "خوب وينم
عالمه" هم زما رښتيانی خوب دی چې اوس يې هم لږ تر لږه په
مياشت کې يو ځل وينم. زما هر نظم په حقيقت کې يو تصوير دی
او د ومره زيات احساسات او زما خپلې انګيرنې په کې نشته. مګر
زما انګيرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې
را ته مهمه ښکاره شوې، چې يو لوی معنوی ارزښت مې په
کې نغښتی ليدلی، هماغه مې تصوير کړې ده، په دې اميد چې
پريږده چې پخپله د نظم څېره زما نړۍ ليد، زما غم او ښادي او
زما د نيا ترسيم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم هـمدا عنعنه وروزي او همدا سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدین شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

هو که يې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو يا مرګ دی يا مو سوبه ده

يا به شين خال د سره ښامار له داړو بيچ کړمه
يا مې په سرو وينو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ويرجينيا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تيارې سره آشنا يم

زه د شپې له تيارې سره آشنا يم
زه د تورې تروږمۍ سکنی ورور يم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړ وو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
تري تو یېږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي هغه دوشیزې تمانکونه
په کوم چار چې یې هغوی غوا وکړو بنوري
چې په کلي را شیوه شي میندی ریږدي
ما شومان زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جوماتونه
ما بنکل کړي د قرآن سپیڅلی پاڼې
ما هغوی کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو کوزاره کړه په ممانې

زه د هو مستو بانه وشړوندی شاهدیم
اتهونوبې چې مخکې لسرېږولې
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاره
صورت سوی، جوماتونه ګوري شلیدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیا لکه غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلې دي هغه درنې ببیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سورا ور یم

۱۹۸۲ ع
دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر ټوټه

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې د اغرونه دي د هر قدم اوخار دي
ټاټه د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غږې ستا راتګ ته ناست یو
موږ به ښه پوهېږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته دېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وينې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازميلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هرګوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوې

ته که زما سرغواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې يوه کړم چې مې سرکې څه سودا ده
داچې بربړ وايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټيټ پرې داوکړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو ټم کېدای نه شي
زموږ د کوليو له ږلې نه ستړکې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداره ووينې
ستر ګې مې يو ځلې ستا د وينو داره ووينې
ستا د غيرت ، مساپرې سلګۍ چې واورمه
ستا د ناموس د ، ناموادې کوکارې ووينې

دا ښکلى وطن د د ښمنانو هسې پېښ نې
تور ومې سر پرې ښ نې ، کولۍ مې تمه پېښ نې
دې ښکلو د رو کې مې پردې ته ژوند حرام دى
بوتې مې سپر پېښ نې او کاڼى سنګر پېښ نې

نو ،

راشه په تلوار چې د خلاصون لارې تړلې دي
دې ترې وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې يوه کمره ده
په کې اوسمه يو زه پنځه بچيان

يو شليدلی کټکټی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست يمه په لاس کې مې ديوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نږي او به کوز رابهیږي
اوري شړکنده د بام په سر باران

د ښادر لاندې مې لو رغیږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې ورې کړه ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په میږتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنهل کیږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

ما د مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

«په بچو مې يو ښامار ده پر زور ور دی
هیڅ علاج یې نه راځي صاحب کمـــا له»

زېږې دارې یې دوزخ ته دروازې دي
له سروستوکو یې بهېږي لعنتـــونه

له دنیا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنیادم باندې روبـونه

داښامار له آمو پورې غـارې اوسي
نه پاړوپرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وایـې
په ببوزې یې لګې وهې اورونه

په هرځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي دسرو وینو لوی رودونه

نه دخدای په مځکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لویو غرو کوربته کیسه وواړه
د بې کوره مسافرو شنو تو تیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شــــوروېانو

د سالنګ سړې اوبه مې نه لــوریږي
د ماسکو په کرغېړنو تــــپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کیږي
زه راغلی یم جرګې ته د مــارغانو

ټول راځئ چې په وړو کانو یې ولو(۱)
دا ښامار نه ایساریږي په شوکانو

د بې وزلو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کچیرانو

یا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو   یا به ورانه کړو درستې نړۍ ځاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پېر

یو وخت د سولې وي — بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا — بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر — سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې — وار د پتنګ شي

چې د رنه دروميې اشنا — د شپيلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي — د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوريږي سترګې — شي دانارو داني
چې زړه نشه وي سترګې — پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوريږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پيښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې ياتڼ د سوربورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقه مه هیروی!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان
په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه»
کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه :
" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به
د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبسي وي .
حال دا چې د امریکا پرخلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه
لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "
درقه د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او
دا آزاد شعر هماغلته د سڅلو د څنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د "پنج" اوبو کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سری نباما رزه پېژنم

لامار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیایي
هرڅوک له کنو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کیږدۍ چې وغوړیږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسپي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
دځنا ورستوګې رنې ځلیږي

له هرې وني نه شیبه په شیبه
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خوږې سیند ونه
لکه بارشوي اوښان وېریږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په ښمځوکې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شګمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یوله نظره غورځېدلی تا پو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لیرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول مو قسم
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړې

۱۹۶۳
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېړۍ
بیا زلمو راواخیستل ټوپک او ګرځنۍ

بیا ځوانې د لوړو غرونو څوکې ښارې
بیا کوزراورېږي په ملن ملن بزلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدری نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژی

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مور پی

اوري له آسمانه د لعنت د غضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به د تش لاسو او د ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زمونږ ده که پردی

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وترېمه سل ځلې که او ښکې په ستنه راشي

دا ما شوم زړګی که سل د شکو مانۍ جوړې کړي
ټولې وړژېږي چې د غم یوه چپه راشــــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بیچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستنې سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم يو وختي ماشوم وم　　　ببر سر کند لاس غاښونه
سره غومبوري چاودي تللي　　　مات نوکان خيرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـه باغو بـه ګرځېدمـه　　هره څانګه زما نهال و
چې آلو به سره پخن شول　　په هر باغ کې زما مال و

ما په تورې تروږمې کې　　تور اینځر شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل　　له ویالو شو تېرولی

یو وړوکی کټ مې ځای و　　یوه پښه یې وه د خښتو
لنګه نه، بازو یې کوږ و　　نه پړې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې　　ټول وجود اغزو څیرلی
مخ په څانګه شوک شوکاري　　سر په تېږه لګېدلی

پرېوتل ویده کېدل وو　　نه به ځان نه به جهان و
نه به درد د ستومانې و　　نه به ځمکه نه آسمان و

اوس سپېڅلي مېزته ناست یم　　سبه رڼا ښایسته خونه
خوا کې نرم پاک بستري　　پړې د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې لیکم　　نیمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي یې ټوله ویده دي　　زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلیدلی کټ کګکیه   نوربه څه په کې ځایږي
ګاونډي ټوله ویده دي   (او زما سترګي نه پټیږي

ای شلیدلی کټ کګکیه
ای شلیدلی کټ کګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک يې دغه څوک يې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نور مې پرېږده ، ما غريب مه ځوروه
سيوری خو مې نه يې ، زه په دغه بڼه نه يم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیار کوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه سترې ستومانه دکټکي دپاسه پرېوځم
خوب مې په شپېبوشپېبو له ځانه هېروي
سبه چې خوبن ويده شم ستا ويرژلي څېره وينم
بس دغه ليدن دی په ما شپه سبا کوي

چا ته ويلی نه شم چې يوسيوری راپسې دی
ته مې هم تهوکې هم مې ګناه ته لمسوي
دا ما شوم زړګی مې له ګوګل نه راوباسي
تش جام ورته نيسي او يوړنګ يې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کاږم
ته پرې دمظلومو سينه کې ځېرې کوي
زه ورته بنا يسته پښتنې ګنډ په مری کې کړم
ته يې دلذت له پاره بېرته ورشلوي

شپه چې سبه پخه شي، تاريکي شي، چوپيايي شي
هار د آرزوګانو په قلم با ندې پيېم
زړه وايي شپنه هغه غمونه دي اوس نه شته
ليرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کړه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای

لاس په ږیره راکاږم او سر ورښندوم

ځکه شم دېواله ته په هینداره کې ځان ګورم

ځان نه وینم تا وینم هینداره ماتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن له وریځو سره خواله

یه وریځو وریځو دوطن وریځــــو
لږ څه ستنې شئ زه هم درخــېژم
ما ته ځای راکړئ په پسته غــېږ کې
یو سورخاتول یم سبا شپه ریــژم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځو ورځو لږ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې ویلیږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سروبڼو وساندې غږیږي

په ورځې ورځې دلته دوزخ دی
را کوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

په ورځې ورځې د وطن ورځې
د تاله مستې برېښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

په ورځې ورځې دا خلک ګوره
دا په نس ونې دا په زړه سوي
دا درته لو دا د ویشتلو
نګیروي خواوري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچیت کړه له دغې غمګې
دلوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاټولیم په ملامات شوی
د یو بې باکه مالیار له لاسه

تا وروړلې د ژوند اوبه وې
موږ ته داوښکو سیلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لا ښونه
یو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هسکړې کړم
بیا به نو تا ته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم ځان به بېړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې څه زموږ نه کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلونو پرخې خوري کړو
خو په اغزیو به ژوند حرام وي
ګلان به پاڼې اغزي به ریږي
د دوی برچې به د دوی په ځان وي

موږ به د دښتې خاتول بیا سور کړو
خو په زړګي کې به تور داغ نه وي
موږ به باغونه بیا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بیا راکوزیږم د مځکې سر ته
دا خپل تاتوبی ډېر راته ګران دی
څوک چې له مځکې نه تېښته وکړي
هغه وګړی ډېر سرګردان دی

مځکه د مېنې پاکه زانګو ده
ژوندون په مځکه یولوی نعمت دی
مځکه کې ژوند دی ، مځکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکو کې پايي
د وطن خوند ته هيڅ پايان نه شته

١٩٧٥
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تلو ورځ

ای د نړۍ د خلکو نن تاریخ بیا لیکل کیږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کیږي
دې شاهکار ته حیر شئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنو نه تیر شي څو دا نور بیا وچلیږي
نن د ازادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خړ خاوري افغان ټول جهان نازیږي
نن میرویس وباسي دلبنن ځني کوکا ري

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی
حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا
څنګه چې لوی درمن ته وړو کې سپرغی بس ده
هسې سره بنامار ته خره کی افغان پیدا
مه ستا یه دستر وقدرتونو توره ما ته
نه سوځي د حق ستر ګي له تا لندې بریښنا
حق په د نګو غرونو خېژولي خپلي لارې

ته په موږ نا لوستو، شړې پوشو غولېدلی وې
ته زموږ خوارې او ساده ګۍ دېر تېر ایستلی وې
تا زموږ په لاس کې یوم لیده، تور دې نه لیده
سپور وې د غرور په تانک کې نور له عقله پلې وې
ستا د ایمان دار او خپلو اکو سره سر نه و
ته په سوله ییزو مظلومانو نښه غښتلی وې
چا نه وې خېرلې ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا یار

ستا د سترګو شو بلې راغلي
د زړه کلي ورانوي
کږې وروځې نرۍ ملا دي
پښتانه روسانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
دخپل زړه سترو اخفا کړم
ستا ظالمې غبرګې راشي
سمه غرور ونبسا نوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان ګرځ دانوي

زما د زړه په توره بوره
ستا برګې کړې ګوزار ونه
که همت راته ستمګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې کړلي
تا ظالمې پټ ما ینونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچا یې مــــې
ټول وجود کندو کپړ کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې یې بیا ودانـــــوي

ویرجینیا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې د سیند په غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړي
تر زنګانه یې راخوره کړي بیا یې ونغاړي
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم داسرې د امیدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګ په خوند خوږې په روح زما هيندارې
نه په سرپل، نه په پښو بند نه په لوېشت نيمګړې
زه په دې ځغاسته او تو پوکې داستانونه ګورم
او تا ته وايم داسرو دااميدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

يو ه آرزووه چې به تل راسره مله ګرځيده وه
تته، مجهوله چې احساس به شوه، بيان به نه شوه
او س چې کوچه هغه زما د زړه پردې راسپړي
کله ششنيزي کله تول ځان په سنګر وهي
زه يې داوسکو د پردې شا ته ا کتو نه ګورم
او تا ته وايم داسرو دااميدونو رب
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

د بتوسيل وربانديې تيټ تيټ پروازونه کوي
لکه چې جت ځان برابر کړي د ناستې له پاره
خوټکنۍ شي ببرته جګې شي شينکي آسمان ته
داسې شرنګېږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یې د لمر لاندې رنګین رنګین وزرونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کوم یو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکیه! له دې کارې ځان لاهو سینده
بیا چې لاهوشې لا مبو وهه کرار پرېوځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خو بو نه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو د روګه هر ځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې یو ښاخکی او یه به په لالو ورنه کړم
لالونه کانې دې پراته، کوکچه په مخ بهیږي
زه یې د هر ښاخکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فیض آباد - بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه داخواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورونه پناه دروره
بې د تا له غیرې وایه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله اوښکو دکې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو دا ویرجنه صحنه ونغاړه
د پېر عمر تاریخ او خدائ وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر و نیسې
نور یې لاس ترغاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅو له سر و نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې ویښم
دالو یه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چا ویل چې حق د زورورو دی
دا یه د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوری وي نو دې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنیادمانـــو دود
موږه پښتنو پوره ساتلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
ځکه مو شهرت هره خوا تللی دی

دا شکلي موجود چې تا ته کور کوي
دا ستا اندیوال دی، ستا مریې نه دی
تل یې خولګکی په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا د لوبو شی نه دی

جګو دیوالو نو کې دې بنده کړه
بیا دې سپین کفن ور باندې خپور کړه
ژلېنده ژوندی دې هدیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هدیرې کور کړه

ته که په ایوب باندې میوند ګټې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نور سنګرونه به لا وګټې
دا د ستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

ورونیوشروند به په دنیا نه وي مدام
تول به درومون ګهیځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغیدن موورنه نه شته
یا په تخت، یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا بریښتن لاندې پراته زني ترلي
یا شهید په کربلا کې قتلِ عام

د چا نوم په خاینانو کې یادیږي
د ملنډو، د ښېرا شي د دښنام

د چا قبر په رنګینو جنډو جګ وي
په زیارت پسې یې کلي تړي لام

مرګ یې حق دی، دریغه داچې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازیدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل تن تر غلبیل کړي
د شپانه ورته سر ټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خېژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سلام

وایه ستا سوله مېړاني نه لوګي شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتارجوړکړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه څښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو بیرسرو ږیرې ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح وشام

د وطن واړه زیږه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کند هاره تر باګرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړې نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا چې موږ سره ډغرې دې وهلي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېر نه وځي
دا وطن دی د خالق د پېرلوی انعام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړو بې او دسه مه اخلئ گام

دا پښې بېلې خمتا پوش ټول اتلان دي
په شلېدلی خت یې مه غولېږئ پام !

که یې نر دی که یې ښځه ځوان هم دی
ټول پاخه دي، دلته هيڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دی اوس زموږ ننداره کا
چې د روس سر به کړو چټ مال یې لیلام

«څو وا نخلې له غلیمه انتقام
مرد نه خوب کا، نه خواړه کا ، نه آرام»
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

برګې سترګې برګې ليکې په پنجره کې يم راګير
د پنجرې ميلې ولاړې، برګې برګې کړچاپېر

يو وړوکې چاپېريال کې، د پرکار په شانې چورلم
ليونې خوبونه وينم، نه يې خيال شته نه تعبير

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیګاه شپه مې ځان په خوب کې په یولوی ځنګله کې ولید
چې راوینس شومه پنجره وه، د سیل بینو ویهیر

هر بازو مې د زورکان دی، هره پله مې انرژي ده
په وړه پنجره کې ګیریم، څه خطا کوم مې تقصیر

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته

که لاس درووړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهېږې

که خوله درووړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا ښوېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اردو ژبې شاعر هارون الرشید د شعر پاره

د افغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دې د هر قدم اوځار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
مونږه هم په هسکه غږه ستا راتګ ته ناست یو
مونږه ښه پوهېږو چې سرونه دې په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم هدې شپې ته ورکتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې ويني بهولې دي
دلته به د توپ جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازميلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا ميړانه دا ده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور ګوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربره وايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټيټې داوکړي هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو ټيټ کېدای نه شي
زموږه د کوليو له بلې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځ هم اوږدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې يوه کمره ده
په کې اوسمه يو زه پنځه بچيان

يو شلېدلې کټکۍ په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست يمه په لاس کې مې ديوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نږې او به کوز را ښکته شي
اوري شړکنده دبام په سر باران

دشادر لاندې مې لورغېږ کې وېده ده
چې ساړه شي نسلوي راپورې ځان

خدای خبر دی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې ورې کړه له ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غېږ اخلم

په پردو به هم دناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېږیتون باندې خملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنډل کېږم
داسې هم وه چې په سر و به دې تللم

مادمار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار ده پر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو سترګو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې ـــروبـونه

دا ښامار له آمو پورې غـــاړې اوسي
نه پاړو پرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايـي
په ببوزي يې لګي وهي اورونه

په هر ځای کې چې ددخېره ښکاره شي
پرې بهېږي دسرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مخکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلويو غرو کو ږبته کيسه داوږو
د بې کوره مسافرو ښنو تو تيانو

د کابل خوږه ميوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شورويانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوربږي
د ماسکو په کړغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی يم جرګې ته د مارغانو

تول راځي چې په وروکانو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ايساريږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکيو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کجيرانو

يا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو يا به ورانه کړو د درستي نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل - مبارک آيت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

يو وخت د سولې وي　　　بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستۍ خندا　　　بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر   سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې   وار د پتنګ شي

چې د رنه درومي اشنا   د شپیلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي   د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوریږي سترګې   شي دانارو داڼې
چې زړه نشه وي سترګې   پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوریږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ میلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلوزلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخوینډو پاکې لمن ته
دشهوت لاس وریې دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهو» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه :
" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اینبــــي وي .
حال دا چې د امریکا پر خلاف ، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "
درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هغه لته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غیږ کې
یو تور ځنګل دی داغرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د "پنج"اوبوکې لاهوشوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې نښامارزه پیژنم

لامازدیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیا یي
هرڅوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کېږدۍ چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمرې راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خو سپي له ویرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځناورستر ګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شپېله په شپېله
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړۍ سیندونه
لکه بار شوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښځو کې خوبونه کړیا
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تا یو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته ليرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېړۍ
بیا زلمو راواخیستل ټوپک او ګردنۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز راوریږي په لمن لمن بزله

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکاریږي
شینکی اسمان وي او رانه ستوري
شولې چې توري شي ګلالۍ شي
چې یې ګڼ وږي شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمیږې، دا درته ګوري

هسې بېدرنغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هر چا باندې کشمیر دی
خو زموږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې مېندې، کونډې شوې ښځې
خو ځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غرو راغه ځي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په ویر بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

دنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله بربنډې سترګې سره لاسونه
غوړې توري څڼې لکه سوی درمندونه

ټمبک يې په تيارې کې پړکېده لکه برېښنا
شرنګ يې د پاولو لکه کړچنده تانکونه

مستې روې سترګې يې د روس په شان خونکارې
وروځې يې چړې وې راکږې په ياغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهیږي غاړې ترغــــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غاړې
له اېلبندونو، کوز راشیوه شــول
هې کډې لاړې ، هې کډې لاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچانی ولېښن خوزړه یې پرېښود
د زړګی غوټه یې خلاصه نه شوه
ځان ته یې ډېرې تسلې ورکړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکروټو دلې اورونه
دچټو پېغلو سپین مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پیرزوکړي
موږ خو یې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهايي

ﺑﭽﻴﺎﻥ ﻭﻳﺪﻩ ﺑﻨﻪ ﺩﻯ ﺑﺮﻗﻮﻧﻪ ﻣﺮﻩ ﺑﻨﻪ ﺩﻱ
ﻟﻪ ﺧﭙﻞ ﺯړګﻰ ﺳﺮﻩ ﻣﻲ ﺩﺯړﻩ ﺧﻮاﻟﻪ ﺑﻨﻪ ﺩﻱ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند یادونه دی — چې په ټوپو راځي
ورځ لا یو څه سودکي وي — غم مې په شپو راځي

دتورو زلفو داستان — رانه د تور ښامار شي
دخیالي سترګو بیان — رانه د سره انګار شي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هر څو پرې بیره کوم
خو دی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح یاد

اوښکې د بڼو څوکو ته راغلې لږ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خوږ شي
ما په ماشومتوب کې هم له شګو سره لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس　　　　د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېز بینو سترګو ځان ساتي　　　　د هند وکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي د بشر　　　　لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یې دچا دلاس رانجه خوړلي   دهغه غبن دتاله ستوني راځي
چې په کړاو په بې کسۍ کې ومري   داستا قلم یې ځنازې پسې ځي
چې یې برچه په سینه نښوځي   ستا له قلمه ورته آخ وځي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

ته سیلابونو ته ویالي جوړوې   ته غور ځنګونو ته سامان ورکوې
یوه دنیا درته ذره ښکاري   په یوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې یې اظهار له چا نه وي پوره   هغه احساس ته ته بیان ورکوې

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنیا کې جوړه   چا ته نسا مار چا ته دلاس امسا
چا ته دیوه چا ته په زړه کې چاړه   چا ته خونړه کیسه دتللي اشنا
دچا دړک زړه دتښاکو دارو   په چا دوزخ نه رالویدلې بلا

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسباز یرې   شوګیره خلک یې له تا غواړي
ټوله دنیا چې ورته سور او رشي   دزماني یتیم په تا ژاړي
چې ځناور به نړیوال ورا شي   ای قلم واله اول تا داړي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې　　ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې رېښتینې خانده　　که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې او ښکه کې په اثر　　یوزرګلونه به سبا خاندي
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماڼۍ چې تا خوشحال نه کړې　　په رژولو یې قلم چلوه
چې لا تر اوسه ایسار شوې نه وې　　ته په مستۍ ورباندې دم چلوه
چې بشري لوبې په مځکه وهي　　هسې بامونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بیا کوښې خوږې شوې
په کونګې خوله مې بیا جوړې ترانې شوې

په مړژواندې تن کې بیا ساه راغـــــــــرېږي
بیا راپاد دې لس ګلنې خــاطرې شـوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بیا مې څانګو دارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مړاندو د زړګي کې وینه راغله
دا زړې وچې ویالې ورو ورو لمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجر چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتي چې په شنه بڼ یوځل پښې ایښې
د هغه ګلبڼ ریښې ترمې تسمې شوې

عقل داویلې خو زړه په بله سر و
د دې دوو ترمینځ مې خوږینې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خو زړه لکه دغر و
زړه مستي کړه چې په عقل زلزلې شوې

که د روس هاتي هر لوري ته یرغل وړه
سمه غر که د کړو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګوري خړه کې افغان لاشته دی
د زړګي وينې ی سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولو ړنګ له بورو ورارو
په غليم مو هم د زړه سخې پښې شوې

که يو نيم مليون زمونږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ايرې شوې

چې په شوبلو په تمانکونو سپاره راغلل
په ستنه يې اوس رواني قافلې شوې

ستړګې سرې، مرکونده‌ی ماتې، جنګ بايللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کجیر غواړي
زما وزر په د ننګو ماښو سوزي
زه هسې مکرورېان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه داد ګودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړې په غاړه
نه زړه لکه باښه شنا مي خېژي
نه دا ځکه الوزي لکه خراړه
موږ دواړه په دې سټېج کې نابلد یو
موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پرده د ډرام لیکلې
او موږ لکه کالبوت لړو برکېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دوو کسواتڼ دی په مېړه کې
د مړو هډوکې یو په بل ټکېږي
برږوي راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همایون" مجاهد ته

سره ډولۍ دې پرېښوه چې وطن درباندې باغ کړ
جار دې تر بیرې بازېږي سل ځله شپونکي شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لالیه
مورې بوره مه کړه څوک چې تا غوندې زمري شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تول ځبارخېل دي اوس پګړۍ جګې شملې وړي
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلېدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم مېلمه مړګی شي

تول وجود پرهار دی په ګولیو لګېدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داځنګه په لار تللی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بېباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جګو غرو ګور بته
ستا له سر و منګولو د ښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سر و هې روغ لیونی شي

توره او مېړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پېښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مړینه

جفا

پرېږده چې راوړژېږي دا جګ غر
دا د ګنهګارو کلي لاندي کړي
دا دځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره کاڼي چې ورباندي کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده وړته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چاپې د پګړۍ زنډۍ په غاړه کړه
چاسې وړ شکارل چې ټول یې وداړه

وینې یې په شنګلو مخ وړماتې وې
کلي نه روان وشاته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
هاچې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندې یې سپینګیرو وړ ځیرلې وې
دی په ډېر امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تیرې کړې وې
دی یو لوی پښتون واو ښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر وخو که وریځې لږ سخې وای
که ستا د ټیکري پېڅکه وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای
ماښام مې د کټوې نه د شودو سوکې څښلای
سهار مې د مستې په ترشکن کوچو سبناري وای
دردونه کړاوونه مې ګړۍ ورځې کاللای
خوشیه ستا په زنګون مې سر کېښوی دلاسایي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره د ژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوتو ټولې رغېدلای
دیوان وای، ښاپیرۍ وای، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرار و زون راتللای

یه موري زړې موري ! ما خو ونه لیدی موري
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه موري دنیا اوروه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس ګرځم هسکېږلی ، کړېدلی او ترټلی

یه موري په زړه پورې ، یه درنې پښتنې موري !
د تا د ځنازې کټ نورو یوړو هدیرې ته
خبر شوم چې بمونو مو کوډل کړه درې وړې
او تا پناه ورورې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هرچا ته ښودله
زويګی مې را روان دی خلکه دې بلې پېرۍ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي خلکو ویلي چې بوډۍ لیونۍ شوې
ښار ته تورتم وایي، سپین سبا توري تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یــاد ولو
تاوې چې آخري دیدن د زوی شو را نه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېـواکي وه
دې سره ښامار په ډېر وکړې ښایسته میني میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په تولـه دنیا وکړم نــــواتې
دنیا ته کوډګران وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا داري د ښامار دي نه شکري نه نبـاتې
که زه یې درنه کوټ کړم او زما سره یو نه شــوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شی ورنه پاتې
یه خلکه سره ښامار ته خره کې افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې ســاندې
ملیون شپږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمېرلي
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نیم ملیون غاټول که د بګوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکن شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې د تا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا ببر سر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کپن به په تودو اوښکو پریولمه
ماوې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وي هغه ځای ښکلومه
خو قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو میلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجرخوب

خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مـا نـه
پروت يم سـرمې ايښی دخپل يار په زنګانه

سرپه بالښت ايښی تش کالبوت په واشنګتن کې و
روح مې په مزومزوروان په خپل وطن کې و
واورې دسپين غره وې چې په تنده مې سرويلې
خاورې دوطن وې چې په سـرمې بـادولې
مرې اوښکې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مـا نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډنډ د شمالي ته شوم انګور میزان وهلي
تاک شینکي زېړ چکی شو تالان پرخو پرېوللي
کوز تګاو ته لاړم داغوزو لویې وني
پاس وختم غره ته د څېړیو پاڼې پلني
خلک وو، بازار وو، شور ماشور وو، تله راتله وو
مېنې وې، شپانه وو، هیاهوی و، سړاو شنه وو
نه دویره نښه، نه د غم وه نښانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

بیا مې شو ګذر لکه ګوربت په لوی سالنګ
ویرې مې وزرې وې په څوکه په کړنګ
واورې سپینې سپینې ځلېدې لکه سپین زر
کوز ړمې اوبه وې، پرېوتلی لر و بر
زرکو او بلبلو یې په ترږکې سندرې کړې
مستي زېږې هوایې اندېښنې له زړه لرې کړې
مورکي ځلېدلی لکه زلفې په شانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

خوب وینم: باغچه وې ټوله شنه په څنا رونو
مېنځ کې یې صفه وه، ټوله پټه په ټغرونو

خوا کې یې ویاله کې د ښو اوبو ټوپونه وي
زه یمه یاران وي، چمنونه، مجلسونه وي
بره خوا پښتو کې شولې ځني باد ته اچوي
خېل وي د چنچڼو، ټیټې الوزي اتڼ کوي
ځمکه او اسمان په ګډه وایي ترانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

خوب مې په وطن کې دی، خوردن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مړمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، ځنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کپن مې په وطن دی
ما ته تابوت په جوړوئ، ما ته کلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندي یو شپونکی وطن قبول کړي نذرانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

١٩٨٥
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دی
لنډ وي اوږده منزلونه، چېرته چې کله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ږوبه، نن آموکې بیاسبا ته
د سپین غره د سر په ډنډ وکې مسته مخچولېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتوکې رانګې زانګي څه ګېندې وهي اسمان ته
چې سیلۍ څومره سختېږي ته په شوق ورته نڅېږې

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکارې پښتنه یې له زلمیانو نه شرمېږې

تورا اوږه د پسرلي کې چې باران نم نم ورېږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزېږې

زه یې اورم چې ته بولې، هاخوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورانه کېږې

چې ته بیا وزرونه د ډکې، کاشکې ما د رسره بوځې
بې وزر د رته څوریږي زانه کې! ته نه پوهېږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار در سره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ور ښوېږې

څه د تالندې متروکې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کړار کړار بهېږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مړې مړې په بار خوښوېږي
شونډې مې ښورې خو اواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړه شي
چې په شنو پاڼو زېړی ولګېږي
چې د ماليار مخ په ګرد و پټ شي
چې د بورا وزرې وسکنېږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوتکو لاندې
مې سرمات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوږدو شپو په شومه دم کې وايم :
چې په زما روح له تا شکريه
چې لا ترا وسه غاړه هسکه ساتې

۱۹۶۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library